

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

558. An, si Titularis non solverit per tres vel plures annos, eò quòd literæ quidem expeditæ à Pensionario, ei tamen præsentatæ non fuerint, teneatur successor, ostensis ei literis, solvere pensiones ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

lutionis; vel impedimento facti, puta, absentia, incarceratione & simili, vel ignorantia, ut quia pensio fuit absentis reservata, hoc inquam casu excusabitur pensionarius, etiam si (ut habet aequior sententia, quam tenent *Surdus conf. 268. n. 42. & Rota apud Verall. decis. 73. nu. 1. p. 2.*) non fuerit protestatus. *Lott. à nu. 122. 123. 124. juncto. nu. 130. Ventrigl. loc. cit. n. 42.* Modò tamen impedimentum non fuerit de facili removibile, vel affectatum, seu indurum propria culpa impediti, quale censetur, si non fuerit justificatum (cum impedimentum non presumatur) & quidem ex hac circumstantia, sive cum hac qualitate, quòd non potuerit removeri, adeòque vel fuerint adhibita omnes diligentia, vel non potuerint adhiberi ad removendum illud. *Lott. à n. 126. Ventrigl. cit. n. 43.*

7. Porro, pensionario agente contra successorem pro terminis prateritis pensionis, diligentia adhibita, utpote actus positivus (sicut è contra negligentia est actus negativus, ac ideo reo neganti sufficiat negare, ut *Pacian. de prob. l. 1. c. 50. n. 5.*) justificari debent. *Lott. n. 120. Ventrigl. n. 44.* Et quidem quòd facta sint tempestive satis; licet enim non imputetur negligentia ex supervenientia diei solutionis, sive quòd pensionarius expectarit aliquantum post diem hunc (si quidem nimia festinatio creditoris cum sacco parato molesta & incivili reputatur) arbitrabitur tamen prudens iudex, an nimia fuerit in hoc pensionarii fœcordia. *Lott. à nu. 134. subjiciens nu. 138.* non vacaturum culpa ex hac parte creditorem seu pensionarium, si ultra diem solutionis differat exactionem saltem plusquam 6. mensibus. Item justificari debet, diligentias factas debito modo, hoc est, judicialiter & valide: sicut enim non relevant facta extrajudicialiter (cum extra iudicium nulla detur legitima coactio) ita nec facta judicialiter quidem, sed nulliter, etiam si usque ad censuras processum, utpote quæ supposita nullitate impunè contemnantur. *Lott. à n. 140. Ventrigl. nu. 44.* nisi fortè (ut hoc limitat *Lott. nu. 144. & ex eo Ventrigl.*) notorie constaret, plus potuisse operari diligentias extrajudiciales, puta preces (quas adhibitas, justificandum quoque) quam actionem judicialem, v. g. si ageretur cum eo debitore, contra quem procedi non posset ad capturam personæ, quique paratus esset pati quascunque censuras prius, quam pensionem solvere. Ac denique justificandum, diligentias ab omni parte absolutas & perfectas, tam ratione terminorum omnium, de quibus agitur; quam ratione continuationis, nimirum illas non intermissas, usque ad id, quod extremum est jurisdictionis, nempe executionem; quin & ad excussionem personarum, quæ excuti possunt, id est, tam ipsum debitorem (si hic vivens excuti potuit) quam eo defuncto hæredem illius, utpote in quem a quæ datur actio personalis. *Lott. à n. 145.* Procedunt hæc omnia de necessitate diligentias adhibendi & probandi adhibitas non solum, si intendatur contra successorem iudicium executivum literarum reservationis pensionis; sed etiam si agatur ad regressum. *Ventrigl. n. 45. Lott. n. 151. & seq. quem vide.*

8. Præter has diligentias adhibitas & probatas, ut procedere possit pensionarius contra successorem pro terminis prateritis, necessarium insuper esse, ut successori legitime intimata fuerint originales literæ reservationis pensionis, aut earum transumptum ex registro Bullarum, vel ex Camera Apo-

stolica, aut obrenta sit commissio à Signatura iustitiæ, in qua committatur Auditori Camera, ut literas in monitorio insertas intimari faciat, & intimationem in hunc modum factam, ac si literæ ipsæ originales intimarentur, valere decernat, tradit *Ventrigl. loc. cit. nu. 38.* citans *Salust. Tiber. in pract. Judic. Auditor. Cam. l. 3. c. 2. in principio,* ac remittens ad *Parif. de resign. l. 6. q. 2. n. 98.* verum, ut *Ventrigl. subjungit n. 39.* ex *Garc. p. 1. c. 5. nu. 576.* & ex eodem *Tiber. loc. cit. n. 34.* hæc intimitatio deservit, ut contra titularem agi possit ad declarationem incursum panarum & censurarum, de quibus in literis reservationis; sed de hoc infra, ubi de penis non solventium pensionem.

9. Denique illud hic notandum, quòd, ubi probatis istiusmodi diligentias & quocunque casu, iudex compellit successorem in beneficio ad solventes terminos pensionis decursos in vita decessorum, cavere debeat, ut remaneat illi titulari successoris congrua seu portio debita, v. g. Episcopo mille, rectori seu parochio centum, ita ut illa imprius & ante omnia deducatur; quamvis fecus sit, & ista deductio locum non habeat, ubi agitur de solutione terminorum cedentium tempore ipsius successoris. *Lott. cit. q. 39. n. 150. Ventrigl. loc. cit. num. 48.*

Questio 557. An igitur etiam, dum pensionarius per tres pluresve annos literas Apostolicas super reservata sibi pensione super beneficio Titii non expediverit, Titio interim mortuo, Cajus successor Titii teneatur pensionario illi tunc demum expediendi literas solvere pensionem trium aut plurium illorum annorum?

Respondet affirmative *Azor. p. 2. l. 8. c. 13. q. 10.* citans *Gig. de pens. q. 40.* in hærens principio generali, nimirum, quòd pensio onus sit reale beneficio impositum transiens ad quemcunque in beneficio successorem, adeòque non obstat, quòd successor ille fructus præteritorum annorum non perceperit; cum satis sit, quòd habeat & possideat beneficium tali onere gravatum; uti nec obstat, quòd pensionarius per annos illos literas reservationis suæ culpà non impetraverit; quia eo ipso, quòd Papa ante tres vel plures annos illos pensionem annuam reservaverit, debentur ei pensiones illorum secundum conscientiam.

2. Verum melius & rectius respondet negativè *Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 6. n. 10.* eò quòd pensionarius ante expeditas literas exigere non potuit à Titio pensionem sub pena excommunicationis; nec hic eam illi debebat pro tempore non expeditarum literarum, ac consequenter multò minus eam exigere possit à successore Titii, etsi interea jam literas expeditisset. Adde, gratiam reservationis pensionis ipso jure esse nullam, si infra 9. menses à die supplicationis pensionarius non expeditit literas, ob clausulam à tempore *Clementis 8.* addi solutam.

Questio 558. An igitur etiam, si titularis non solverit per 3. vel plures annos; eò quòd literæ quidem expeditæ a pensionario, ei tamen presentatæ non fuerint, teneatur successor ostensis ei literis solvere pensiones decursas illis annis tribus vel pluribus prateritis?

Respon-

Respondeo, responsonē pendere ex eo, an ipse titularis obligatus fuisset illos tres annos elapsos solvere, si ei presentata fuissent dictae literae in fine tertii anni. Ad quod affirmativē responderet Corrad. in *pr. benef. l. 5. c. 7. n. 24.* teneri illum in conscientia ad hoc; eod quod clausula in literis apponi solita: *postquam tibi litera presentata fuerint*; non suspendat obligationem, sed solutionem tantum & actionem; quapropter tenebitur successor pensiones illas insolutas solvere, intellige obligatione illā subsidiariā, si haeredes defuncti non sint solvendo.

Quaestio 559. An, & qualiter beneficiatus teneatur solvere pensiones decursas inexactas pensionario mortuo?

Respondeo primò: Camerale pratendere, & de facto praticare, ut ad instar fructuum inexactorum beneficii, pensiones quoque non exactae a pensionario defuncto cedant sub spolio, & spectent ad Cameram, refert Card. de Luc. de *pens. d. 28. n. 3.* Verum quidquid sit de hoc,

2. Respondeo secundò: Quamvis pensio extingatur morte pensionarii, & non transmittatur actio ad haeredes pensionarii ad pensiones non decursas exigendas imposterum: quamvis etiam fructus beneficiorum non exacti non transeant ad haeredes ex testamento vel ab intestato, sed hi remaneant in dominio Ecclesiae, ut Tond. *qq. benef. p. 1. 22. n. 2.* pensiones tamen non exactae ad haeredes transeunt, & eis debentur, faciendāque est inter eas & fructus beneficii hac in parte differentia, Tond. *loc. cit.* citans Marefchot *l. 2. var. resol. c. 2.* & Gig. de *pens. q. 52.* Et idem supponit Lott. *l. 1. q. 44. n. 16.* ubi, quod transmittatur actio ad haeredes pensionarii pro rata fructuum perceptorum, ut *quest. seq.*

Quaestio 560. An, & cui beneficiatus teneatur solvere pensiones, pensionario mortuo ante maturitatem termini, seu antequam adveniat dies pensionis solvenda?

Respondeo: Solvenda per beneficiatum haeredibus pensionarii, vel alteri, qui in hoc succedit, non praecise pro rata temporis, quo vixit pensionarius, sed pro rata fructuum, tempore, quo vixit pensionarius, perceptorum per beneficiatum ad instar simplicis usufructus; ita ut, si pensio fuerit imposita tam super fructibus quam distributionibus, attendi debeat quantum de fructibus perceperit, vel propter illorum maturitatem percipere debuerit, aut porerit possessor beneficii onerati pensione; similiter & quantum ex aliis emolumentis & distributionibus, super quibus pensio imposita est & ad ratam, & proportionem illorum pensio haeredibus pensionarii sit adjudicanda, nulla interim habitā ratione seu curato ordine terminorum, quibus solvenda pensio, & an unus dici debeat anticipatus, alter posticipatus, cum, quod illi statui solent, concernat solum commoditatem titularis, commodioremque, ut inquit Card. de Luc. *max citando loc. solutionem*, tam respectivē titularis quam pensionarii, ut nimirum, nec hic exigere possit pensionis partem, antequam fructus colligantur, iste alteram partem non teneatur solvere, nisi post fructus jam collectos, intellige, naturales, Unde si mortuus pensionarius eo tempore, quo possessor beneficii gra-

vati pensione perceperat jam omnes seu integros fructus, seu unius anni collectionem, integra pensio debeat haeredibus defuncti, v. g. si pensio reservata seu constituta 10. Maji, & pensionarius mortuus 25. Octob. quo jam collecti fructus omnes in aliqua regione, debeat eius haeredibus totius anni pensio, & sic quoque integer terminus solvendus erat festo Nativitatis Domini. sic e contra (quem casum affert Tond. *loc. pauld post citando. n. 7.*) si pensio reservata, v. g. 25. Octob. quo jam vindemia collecta, & pensionarius mortuus, v. g. 3. Julii, quo necdum collecta messis, non debeat haeredibus pensio, nisi pro rata fructuum perceptorum à die 25. Octob. ad 3. Julii (supponuntur enim alii anni prateriti terminari illā 25. Octob. jam soluti) quae erit admodum exigua quantitas, dum fructus, super quibus imposita pensio, consistere tantum in frumento & vino; si verò beneficium gravatum haberet quoque fructus aliquos civiles, puta locagia ædium &c. & ex his perceptum interea, pro rata hujus perceptionis à 25. Octob. ad 3. Julii debebitur portio pensionis haeredibus. Ita teneat Tond. *qq. benef. p. 1. c. 22. à n. 7.* citans Caccialup. de *pens. q. 25.* Tulf. *lit. P. conclus. 267. nu. 8. & 9.* Monald. *conf. 107. per tot. &c.* ac dicens, hanc sententiam sequendam; cum eam tandem post longum examen secuta fuerit Rota apud Durand. *deci. 448. per tot.* Idem Ventrigl. *ro. 2. annot. 11. §. 3. nu. 8.* citans Ricc. in *pr. p. 3. resol. 268. n. 1. & 2.* Bellef. *disq. cleric. p. 1. cit. de bon. cleric. §. 18.* postquam idem Ventrigl. *n. 7.* praemississet, idem esse, dum beneficiatus quoque mortuus est, nempe tunc pensionem solvendam ab haeredibus defuncti titularis pro rata fructuum perceptorum, nempe tum à dictis haeredibus, tum à successore haeredibus defuncti pensionarii. Item Lott. *l. 1. q. 44. num. 16.* Card. de Luc. de *pens. d. 28. num. 12.* dicens hanc esse veriore, & in Curia & in rota receptam. contra Rebuff. de *pa. cis. poss. n. 146. alias 130.* apud Garc. *p. 2. c. 1. n. 106.* tenentem, moriente pensionario post principium anni (intellige anni pensionarii) pensionem integre pro illo anno transire ad haeredes, quam sententiam ait Garcias in nulla apud Rotam consideratione fuisse, & usum esse in contrarium, Item contra Gamb. de *pot. leg. l. 8. q. 24.* apud Garc. *loc. cit. n. 110.* docentem, quod pensio non soluta non transmittitur ad haeredes pensionarii, etiam si dies pensionis solvenda advenisset, imò etiam si fructus essent percepti; eod quod si tempore mortis pensionarii adhuc essent, & non est de eis dispositum, remaneant successori in beneficio, non haeredibus defuncti. Item contra Nav. in *Apolog. de reditib. Eccles. q. 2.* credentem, quod in hoc casu nihil debeatur per titularem. apud Card. de Luc. *loc. cit.* quod idem tenere videntur Barb. in *l. divorzio. ff. solut. matrim. p. 2. nu. 3. usque ad 44.* & Castl. de *usu. c. 79. n. 17.* apud Tond. *loc. cit. n. 3.* dum tradunt, solos terminos maturatos transmitti ad haeredes pensionarii, v. g. ut si pensio statuta in Novemb. solvenda festo Nativitatis Christi, & S. Joannis, pensionarius moriatur in Februar. solus terminus decursus in festo Nativitatis Christi solvendus sit dictis haeredibus, & nihil ex alio termino jam inchoato. Item contra Covar. *l. 1. var. c. 15.* apud Eund. Card. de Luc. & Garc. *p. 2. c. 1. à nu. 105. ad 125.* maxime *n. 120.* tenentes, id regulandum, non à qualitate & quantitate fructuum perceptorum, sed à supputatione temporis, mensium nimirum